

EGE ÜNİVERSİTESİ

“İklim Eylemi” Sürdürülebilir Kalkınma Raporu

Ege Üniversitesi, yükseköğretim kurumlarını yürüttükleri sürdürülebilirlik çalışmaları açısından değerlendiren ve “Dünya Yeşil Üniversiteler” sıralaması olarak bilinen Greenmetric’teki hızlı yükselişini önceki yıldaki gibi sürdürmüştü; 2021 yılı için yapılan değerlendirmede geçen yıla oranla yükselişini sürdürerek, 76 ülkeden 956 üniversite arasında 108’inci sırada yer alırken, ülkemizdeki devlet üniversiteleri arasında da 4’üncü olmuştur. Ege Üniversitesi, bu başarısıyla sıralamadaki yerini yüzde 18’lik dilimden yüzde 12’lik dilime yükseltmiştir. Konuyla ilgili detaylı bilgiye,

https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-6251/ege_universitesi_yesil_universiteler_siralamasinda_57_basamak_yukseldi.html linkinden ulaşılabilmektedir.

Çevre eğitim tedbirleri kapsamında; iklimle ilgili yerel eğitim programları, iklim değişikliği riskleri, etkileri, bu riskleri azaltma, uyum sağlama, etki azaltma ve erken uyarı ile ilgili yerel eğitim programları ve kampanyalar düzenlenmesi konusunda üniversitemiz kapsamında birçok faaliyet gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler şu şekilde özetlenebilir:

1. ÇEVMER, Bahçeşehir Koleji’nin “Children in Action Against Climate Change” isimli projesi kapsamında yabancı öğretmenlere sürdürülebilirlik hedefleri hakkında bilgiler vermiş ve üniversitemizdeki sürdürülebilirlik çalışmalarını aktarmıştır.
2. Hollanda, İspanya, İtalya ve Türkiye ortaklığında yürütülen "Sağlıklı Yaşam" isimli Erasmus+ Projesi'nin bir ayağında ÇEVMER ve Ege Üniversitesi Fen Fakültesi ortaklığı ile kampüsümüzde “İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik” konularında eğitim ve atölye çalışması gerçekleştirilmiştir.
3. EgeDers platformu üzerinden Sıralamalar Ofisi tarafından Sürdürülebilirlik Eğitim Modülü kapsamında tüm üniversite personeline Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları hakkında eğitim ve sertifika verilmiştir.
4. ÇEVMER tarafından 06.06.2022 tarihinde Dünya Çevre Günü kapsamında panel ve atölyeler düzenlenmiştir.
5. “ÇEVMER Perşembe Seminerleri” kapsamında Onur Kayan tarafından 16.06.2022 tarihinde “Ege Bölgesinde Standardize Yağış ve Evapotranspirasyon İndisi ile Kuraklık Analizi” başlıklı seminer gerçekleştirilmiştir.

6. ÇEVMER tarafından “Dünya Okyanus Günü” paneli düzenlenerek iklim değişikliğinin sucul habitatlar üzerindeki etkileri de değerlendirilmiştir.
7. ÇEVMER tarafından 22 Mart 2022 tarihinde “Dünya Su Günü” paneli gerçekleştirilmiş ve “İklim Değişikliği ve Antropojenik Baskı Altında Türk Kıyı Sularındaki Zararlı Alg Artışı Tehdidi” başlıklı sunum ile iklim değişikliğinin etkileri tartışılmıştır.
8. ÇEVMER tarafından uluslararası katılımlı “International Biodiversity Day Symposium” etkinliği 23.05.2022 tarihinde düzenlenmiştir. Bu etkinlikte, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında Emrah Manap, iklim değişiminin biyoçeşitlilik üzerindeki etkilerine dair bir sunum gerçekleştirmiştir.
9. 04.08.2022 tarihinde "İklimi Değil Kendini Değiştir" isimli eTwinning projesi kapsamında İklim Değişikliği Semineri gerçekleştirilmiştir.
10. Çevre Bilimleri Anabilim Dalı, 2021-2022 Eğitim Planı içerisinde bulunan 9105025171998 ders kodlu Çevresel Klimatoloji dersi tezli ve tezsiz yüksek lisans öğrencilerimize verilmektedir.
11. Ortaokul öğrencilerini ormanlar hakkında bilgilendirmek ve farkındalık sağlamak amacı ile Ege Orman Okulu kurulmuş ve orman köylerindeki öğrencilere eğitimler verilerek, ormanda yaşayan türler tanıtılmıştır.
12. Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü tarafından “İklim Değişikliği ve Türkiye” başlıklı bir çalıştay düzenlenmiştir.
13. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Barış UZİLDAY'ın yürütücülüğünde hazırlanan “Sürdürülebilir Çevre için Biyokütle Üretimi” başlıklı sosyal sorumluluk projesi yapılmıştır.
14. Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Doğan tarafından topluma hizmet uygulamaları dersi kapsamında gerçekleştirilen “İklimsel Düşünce Sosyal Sorumluluk Projesi” ile kalkınma hedeflerinden İklim Eylemine katkı sağlanmıştır.

İklim Değişim Politikası, Ege Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda Erişilebilir ve Temiz Enerji Politikası ile Ege Üniversitesi Sürdürülebilir Yeşil Üniversite Stratejik Planı bulunmaktadır. Bu politika ve planlar yerel yönetim ve topluluklar ile paylaşılmaktadır. İlgili planlara aşağıdaki linklerden ulaşılabilmektedir:

<https://pik.ege.edu.tr/files/pik/icerik/SDG7->

<Erisilebilir%20ve%20Temiz%20Enerji%20Surdurulebilir%20Kalkinma%20Raporu.pdf>

<https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a->

289/ege_universitesi_surdurulebilir_yesil_universite_stratejik_plani.html

İklim değişikliği felaketleri için müşterek planlama, üniversitemiz bünyesindeki birimler, iklim değişikliğinin neden olduğu etkiler ile olası etkilerin belirlenmesi, iklim değişikliğine adaptasyon ve oluşabilecek felaketlerin belirlenerek önlemlerin alınması, iklim değişikliğinin biyoçeşitlilik üzerine etkilerinin belirlenmesi gibi temel başlıklar altında merkezi ve yerel yönetimlerle çeşitli projeler ve çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Ege Üniversitesi bir devlet üniversitesi olması nedeniyle yasal olarak bu eylem planı kapsamındadır. Üniversitemiz dahilinde akademisyenlerimizin katkı sağladığı projelerden bazıları aşağıda listelenmektedir:

1. Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. İnci Tüney Kızılkaya, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yürüttüğü "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde İklim Değişikliğinin Denizel ve Karasal Ekosistemler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi"nde Bilim Koordinatörü olarak araştırmalarını sürdürmektedir.
2. Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kerim Çiçek, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yürüttüğü "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesinde İklim Değişikliğinin Denizel ve Karasal Ekosistemler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi"nde Karasal Fauna Uzmanı olarak araştırmaların sürdürmektedir.
3. Biyoloji Bölümü Öğretim Üyeleri Prof. Dr. Dinçer Ayaz ve Prof. Dr. Kerim Çiçek'in dahil olduğu, AB destekli, faydalanıcı kurumun Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün olduğu "Karasal Ortamda ve İç Sularda İstilacı Yabancı Türlerin Tehditlerinin Deęerlendirilmesi Projesi" devam etmektedir.
4. Ege Üniversitesi'nin ortağı olduğu CEvil projesi (Chargers of Electric Vehicles in Learning) kapsamında kurulan "Elektrikli Araç Şarj İstasyonu" Ege Üniversitesi kampüsünde Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı otoparkında hizmete devam etmektedir.
5. Üniversite, çevre dostu ulaşım için bisiklet kullanımını teşvik etmektedir. Bunun için kampüsümüzde Unibike uygulaması bulunmaktadır.
6. Doç. Dr. Hacer Gökür Şişman Aydın yürütücülüğünde TÜBİTAK projesi "Su Ürünleri Sektöründe Karbon Ayak İzi, Yaşam Döngüsü Çevresel Etki Deęerlendirmesi ve 'Yeşil Üretim' Potansiyelinin Araştırılmasında Midye Yetiştiriciliği Örneği" başlıklı proje yapılmaktadır.
7. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Türkkan'ın yürütücülüğünü yaptığı "Optimal Usage of Natural Product and Biological

Priming Agents to Improve Resilience of Agrosystems to Climate Change” başlıklı PRIMA çalışması yapılmaktadır.

8. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Türkkan'ın yürütücülüğünü yaptığı farklı karboksil asyön yolaklarına sahip C3 *Flaveria robusta*, C3-C4 ara form *F. anomala* ve C4 *F. bidentis* türlerinde endoplazmik retikulum stresi, fotosentez ve fotorespirasyon arasındaki etkileşimin karşılaştırmalı olarak araştırılması başlıklı TÜBİTAK – 2247/A projesi devam etmektedir.
9. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Rengin Özgür Uzilday'ın yürütücülüğünü yaptığı “Reaktif Oksijen ve Azot Türleri (ROS ve RNS)'nin Halotropizmik Yanıtları Farklı Arabidopsis Thaliana Ekotipleri (Wt-5, Col-0, Uod-5) ve Ekstrem Halofit Eutrema Parvulum'da Halotropizmik Yanıtın Düzenlemesindeki Rollerinin Araştırılması” başlıklı TÜBİTAK 1001 projesi devam etmektedir.

Yerel iklim değişikliği felaket ya da riskine karşın yerel ve bölgesel yönetimi bilgilendirme ve onları destekleme, erken uyarı ve gözlem konusunda üniversitemiz akademisyenleri çeşitli bilimsel dergilerde çalışmalarını yayınlamıştır:

1. Doç. Dr. İnci Tüney Kızılkaya'nın “Global Change Biology” dergisinde “Marine heatwaves drive recurrent mass mortalities in the Mediterranean Sea” isimli makalesi yayımlanmıştır.
2. Doç. Dr. İnci Tüney Kızılkaya'nın “Frontiers in Marine Science” dergisinde “Wide-Geographic and Long-Term Analysis of the Role of Pathogens in the Decline of *Pinna nobilis* to Critically Endangered Species” isimli makalesi yayımlanmıştır.
3. Doç. Dr. Mehmet Doğan. (2022) *Kemalpaşa Dağında Fiziki Coğrafya ve İklim-Ağaç Büyüme İlişkisi Üzerine Araştırmalar* isimli kitabı Kriter Yayınevi (115p) tarafından yayımlanmıştır. ISBN: 978-625-8373-33-2
4. Coğrafya Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ecmel Erhat'ın ortak yazar olduğu “Analysis of Long-Term Trends and Variations in Extreme High Air Temperatures in May Over Turkey and a Record-Breaking Heatwave Event of May 2020” başlıklı bilimsel makale “ International Journal of Climatology” dergisinde basılmıştır.
5. Doç. Dr. Coşkun Hepcan tarafından “Doğa Temelli Çözümler ve Kentsel Dirençlilik” başlıklı bilimsel makalesi “Çevre Şehir ve İklim Dergisi”nde yayımlanmıştır.

6. 15. Akademik Geriatri Kongresi'nde "İklim Değişikliği" başlıklı sözlü bildiri Prof. Dr. Kirami Ölgem tarafından sunulmuştur.
7. Yarkın Akyüz ve Ela Atış'ın yazarlar olduğu "Üreticilerin iklim değişikliğine uyum çerçevesinde çevresel tutumlarının belirlenmesi: Küçük Menderes havzası örneği" isimli bilimsel makale "E. Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi"nde yayımlanmıştır.

Tüm Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde olduğu gibi İklim Eylemi başlığında da sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve diğer kamu kurumlarının ortak çalışmalarının önemi vurgulanmıştır. Bu kapsamda da üniversitemizin önemli adımları bulunmaktadır:

1. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. İnci Tüney Kızılkaya'nın Akdeniz Koruma Derneği tarafından yürütülen, ELP tarafından desteklenen "Tehdit Altındaki Coğrafyaların İyileştirilmesi" isimli projede iklim değişikliğinin denizel alanlar üzerine etkisi ve korunması üzerine çalışmalar yapılmaktadır.
2. ÇEVMER ile Akdeniz Koruma Derneği arasında ortak çalışmaların, atölyelerin ve eğitimlerin yürütülebilmesi açısından protokol imzalamıştır.

Ege Üniversitesi üst yönetimi ve ilgili akademik birimler bu başlık altında pek çok çalışma yapmış ve stratejik plan çerçevesinde sera gazı protokolü dahilinde karbonsuz üniversite olma yolunda hedef tarihini belirlemiş, ayrıca bir proje kapsamında fizibilite çalışmasını tamamlamıştır.